

МА Сања Лукић, истраживач-приправник
Универзитет у Београду, Филозофски факултет
sanjalukic98@gmail.com

Наслеђе Андреја Митровића

Извештај са Конференције поводом десет година
од смрти професора Андреја Митровића
Филозофски факултет у Београду, 15–16. децембар 2023.

На Филозофском факултету у Београду је 15. и 16. децембра 2023. године у организацији Катедре за општу савремену историју, одржана конференција „Наслеђе Андреја Митровића“, историчара који је и основао поменућу Катедру 1987. године. Током два дана и 7 радних панела, више од 30 учесника представило је своја истраживања, која су била инспирисана или су се директно наслањала на широки стваралачки опус Андреја Митровића. На отварању је у име организатора говорио проф. др Милан Ристовић, који се присетио свог пријатеља и колеге, његовог доприноса домаћој историографији и школи мишљења која је, како је показао и овај скуп, остала иза њега.

На првом панелу, који се тематски бавио Историјом идеја и историографијом, говорили су: Вукашин Зорић (*У корак са Клио: Андреј Митровић као историчар историографија*), Павле Антонијевић (*Анархистичке идеје из визуре праксис-филозофије у социјалистичкој Југославији*), Лука Филиповић (*Економске кризе и идеологије*), Оливера Драгишић (*Могућност примене антрополошке теорије о „чистом и опасном“ на пољу историографије*) и Милош Тирнанић (*Слика Европе код српских историчара крајем 1980-их и почетком 1990-их година*).

Други панел био је посвећен темама Фашизма, нацизма, холокауста и културе сећања на њих, којима се вероватно најтемељније бавио и сам Митровић. Тако су ове теме из различитих углова обрадили: Радосав Туцовић (*Нацизам између идеологије и праксе*), Силвиа Стојчић (*Историографија о фашизму: од локалног до транснационалног*), Димитрије Матић (*Две или више Србија: политике сећања на Други светски рат током 1990-их година*) и Давор Стипић (*Јасеновац на филму*).

Ипак, Култури сећања, као засебној целини, био је посвећен читав један панел, а Катарина Беширевић (*Историчар као сведок и експерт: сећања на 1990-е*), Драган Поповић (*Историчари у европским ратовима сећања 1980-их*), Данило Шаренац (*Несташица муниције 1914. године. Историја једног фран-*

цуско-српског неспоразума), Јасмина Томашевић (*Праш и пепео: Мала Азија у песмама грчких избеглица. Један прилог култури сећања на Први светски рат*) и Ана Радаковић (*Учионица као место формирања културе сећања*), су на различитим примерима показали шта све може утицати на формирање друштвеног и појединачног сећања.

Последњи панел првог дана био је подређен темама из Економске историје о којима су расправљали: Емилија Цветковић (*Југословенско-америчка заједничка улагања: студија случаја INA–Dow Chemical*), Ђорђе Лалић (*Страни утицај на развој домаће индустрије: пример за проучавање пословне историје*), Милан Пиљак (*Институционализам као метод проучавања централнопланске привреде на примерима Југославије и Бугарске 1950-их*) и Огњен Томић (*Политика и трговина. Пример Југославије и Италије 1963–1978*).

Други дан конференције започет је панелом Спољна политика, где су учесници: Сања Радовић (*Време трпељивих. Југославија у троуглу великих сила у ери детанта*), Лука Савчић (*Теорија историје и југословенски револуционарни интернационализам*), Сава Ђурђевић (*Мировни уговори као тема и проблем истраживања*) и Андрија Јовановић (*Детант и совјетска гасна индустрија*) компликовану међународну сцену покушали да докуче истражујући специфичне феномене.

Шести панел, Нови извори, нове методологије: Немања Радоњић (*Просторни обрт и студије Балкана у 20. веку*), Оливера Лазаревић (*Историја у стрипу*), Јована Перишић (*Хладни рат на кошаркашком терену*) и Марија Голубовић (*Време забаве: руска емиграција и популарна музика у међуратној Југославији*), представио је неколико примера онога што може (и мора) бити извор за историчара, терајући га да стално примењује нове и позајмљује методологије других наука.

За крај, остављен је панел, Андреју Митровићу увек драге и блиске, Друштвене историје. Спектар предмета проучавања које су изложили: Саша Илић (*Невидљиве границе: универзалност једне опаске Андреја Митровића*), Сања Лукић (*Неколико размишљања о елити и интелектуалцима (случај Фулбрајтових стипендиста у Југославији)*), Никола Миликић (*Свакодневни живот ратних заробљеника у Немачкој за време Другог светског рата: аспект исхране*), Марко Миљковић (*Аутомобил је слобода*) и Андријана Влаховљак (*Друштвена („целовита“) историја у учионици*), још једном је показао значај изучавања тема ван области политичке историје.

Научна конференција „Наслеђе Андреја Митровића“ протекла је у инспиративној радној атмосфери, што се посебно осетило у живим и продуктивним дискусијама након сваког од панела. Подухват који су започели проф. др. Милан Ристовић, проф. др. Дубравка Стојановић, проф. др. Радина Вучетић, проф. др. Алексеј Тимофејев и доц. др. Немања Радоњић са Катедре за општу савремену историју је за кратко време успео да окупи младе стручњаке са истакнутих до-

мањих научних институција (Филозофски факултет, Институт за новију историју Србије, Институт за савремену историју, Институт за филозофију и друштвену теорију, Институт економских наука, Институт за европске студије, Институт за српску културу Приштина–Лепосавић, Српска академија наука и уметности, Историјски музеј Србије, Народна библиотека и Народна банка Србије). Скуп је својим плодноним дискусијама свакако показао потенцијал и могућност да прерасте у једну редовнију манифестацију. Зборник радова проистеклих из излагања представљених на скупу очекује се током 2024. године, а већ сада је извесно да ће представљати значајан допринос проучавању низа тема из историје савременог света, Европе, Србије и Југославије.